

HITTA I

FARTYGSHANDLINGAR

Material om fartyg under äldre tid finns i huvudsak att söka i *Kommerskollegiets arkivbestånd*. För utförlig information angående de olika handlingstyperna, se respektive förtecknings inledning.

Registrering av fartyg - 1891

Under större delen av 1800-talet var registreringen av svenska fartyg decentraliserad. Fartygsregister fördes t.o.m. 1891 vid de olika *sjömanshusen* i riket medan *Kommerskollegium* endast utfärdade pass- och nationalitetshandlingar för svenska fartyg i utrikesfart, *sjöpass* respektive *fribrev*. Sjömanshusens arkiv förvaras hos landsarkiven.

Registrering av fartyg 1892 - 1975

Fr.o.m. 1892 överflyttades registreringen av svenska fartyg från sjömanshusen till Kommerskollegium och förenades med kollegiets handläggning av sjöpassärenden. I samband därmed ersattes *fribreven* med *nationalitets- och registreringscertifikat*, "*fartygsregisterhandlingar*", för fartyg. Fr.o.m. 1956 sköttes registreringen av fartyg av Sjöfartsverket. Angående återsökning av handlingar samt arkiv, se nedan.

Registrering av fartyg 1976--

Från 1976 övertogs den administrativa fartygsregistreringen av Sjöfartsregistret vid Stockholms tingsrätt, vilket förvaras hos Sjöfartsverket i Norrköping.

Huvudkategorier av handlingar

Sjöpass- och Fribrevshandlingar: ger information om tillstånd att föra ett fartyg av ett visst slag i utrikesfart. *Fartygsregisterhandlingar/akter*: dokumentation över ett fartygs existens (verksamma tid).

Dossierer över avförda svenska och utländska fartyg: I alfabetisk ordningdossierlagda handlingar över fartyg som avregistrerats 1915-1955. Se Kommerskollegium, Fartygsinspektionsbyrån, F IIa, F IIb. *Sjöolyckshandlingar*: se separat "Hitta i".

SJÖPASS OCH FRIBREV

För tiden innan sjöpass- och fribrevshandlingarna är helt bevarade kan man finna de utfärdade sjöpassen och fribreven i *konceptserierna*, *Kommerskollegium*, *huvudarkivet*. Det finns även separata serier av koncept till sjöpass och fribrev, se nedan.

Sjöpass

Sjöpass, Kommerskollegium, huvudarkivet 1665-1712, B IIb, koncept.

Sjöpassdiarier, Kommerskollegium, Innehåller alfabetiska register över fartygens och skepparnas namn. 1739-1831 Huvudarkivet, C IIb, 1832-1841 Sjöpassexpeditionens arkiv, C I

Sjöpasshandlingar, Kommerskollegium, 1800-1831 Huvudarkivet, F IIa, 1832-1841 Sjöpassexpeditionens arkiv, E IV

Fribrev

Fribrev, Kommerskollegium, huvudarkivet, 1666-1710 B IIc, koncept.

Fribrevsdiarier, Kommerskollegium, Innehåller alfabetiska register över fartygens och skepparnas namn. 1758-1831 Huvudarkivet, C IIc, 1832-1841 Sjöpassexpeditionens arkiv, C IIa, 1841-1891 Sjöpass-

expeditionens arkiv, C IIb. Fribrevsliggare, Kommerskollegium, Sjöpassexpeditionens arkiv 1841-1891 Serie D IV. Alfabetiskt ordnad. *Papperskopia samt mikrokort i forskarexpeditionen*. Vid återsökning av fribrevshandlingar anges nummer och år.

Fribrevshandlingar, Kommerskollegium, 1768, 1775-1831 Huvudarkivet, F IIb, 1832-1841 Sjöpass-expeditionens arkiv, E Va, 1841-1891 Sjöpassexpeditionens arkiv, E Vb.

FARTYGSREGISTERHANDLINGAR/AKTER

För återsökning av fartygsregisterhandlingar/akter fr.o.m. 1892 behövs registreringsnummer för fartyget.

1. Saknas uppgifter om ett fartygs tillblivelse, namn, registreringsnummer m.m., se *Sveriges Skeppslista* (1869--), för aktuellt år. För fartyg som erhållit fribrev och som införts i fartygsregistret fr.o.m.1892 kan registernummer även återsökas via **Fribrevslistare** (alfabetiskt ordnad), *Sjöpass-expeditionens arkiv*, D IV. **Papperskopior i forskarexpeditionen.**

2. Fartygsregisterhandlingar/akter. Lagt på registreringsnummer. Fartygsakter för aktuellt år och arkiv, se nedan.

Fartygsregisterhandlingar/akter Arkiv

Nummer 1-9631. Kommerskollegium; Sjöfartsbyrån, fartygsregistrerings-sektionens arkiv, E IIa,b,c.

Nummer 9632-11076. Sjöfartsverket, Sjöfartsstyrelsen, juridisk-sociala byråns arkiv.

Nummer 11077-11606. Sjöfartsverket centralförvaltningen, administrativa avdelningens arkiv.

Norska fartyg

Handlingar rörande norska fartyg, fram till unionsupplösningen, har överlämnats till norska myndigheter.

Beslagtagna, skadade, sänkta eller försvunna fartyg

I Utrikesdepartementets arkiv finns handlingar, om under och efter krigen, beslagtagna, skadade, sänkta eller försvunna fartyg m.m. rörande sjöfart, särskilt 1902 års dossiersystem, 21 U (flerstädes), 22, 36 samt 1920 års dossiersystem, HP 39 - generellt om andra världskriget bl.a. mineringar och sjöfartshinder, H60 samt HP 80c, volym 3509-3520, sänkta och krigsskadade fartyg. Se även, "Hitta i", Sjöolyckshandlingar.

RITNINGAR

Ritningar över fartyg finns, i huvudsak, hos Sjöfartsverket i Norrköping. Ritningar finns även hos Sjöhistoriska museet. I Riksarkivets *Kart- och ritningssamling*, samt kvarliggande i arkivbestånden, finns följande arkiv där ritningar över fartyg, fyrskepp, båtar m.m. ingår, se utläggningsplan över Kart- och ritningssamlingen:

Lotsstyrelsen, lotsbåtar, fyrskepp, fyrar m.m.

Viscardregistrets pärm nummer 18 (Div. 1. fartygsritningar, fyrar m.m.)

Generaltullstyrelsen II, kanslibyrån, serie E I, i ärendeakterna. Placering: Arninge

Kommerskollegium, Fartygsinspektionsbyrån, serie F IIa, F IIb och F III, i ärendeakterna.

Kommerskollegium, Skeppsmättningsöverkontrollören.

Statens Haverikommission,

Lots- och fyrväsen - Riksarkivets ämnessamlingar